

ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*
THE SUCCESS IN CONDUCTING GRADUATE STUDENTS' THESIS
AT PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY, PATTANI CAMPUS

สุสนา การมอ*, จิระวัฒน์ ตันสกุล, ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ, บุญโรม สุวรรณพาทู

Husna Karumo, Jirawat tansakul, Narongsak Rorbkorb, Bunrome Suwanphahu

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี ประเทศไทย

Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani, Thailand

*Corresponding author E-mail: meena1905@Hotmail.co.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีและ 2) เปรียบเทียบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามตัวแปรที่פקอาศัยและตัวแปรคณะที่สังกัด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (แผน ก) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีการศึกษา 2558 - 2563 จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในรูปแบบของแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) จากนั้นมาคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาแต่ตัวแปร พบว่า ตัวแปรระยะเวลาและตัวแปรระดับคุณภาพ อยู่ในระดับมาก ส่วนตัวแปรการเผยแพร่อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีที่พักอาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และพักอาศัยอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ มีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีที่สังกัดคณะแตกต่างกันมีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์, บัณฑิตศึกษา, สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The purpose of this research were to study the level of success in conducting graduate students' thesis and to compare the success in conducting graduate students' thesis at Prince of Songkla University, Pattani Campus to home variables and faculties. It is quantitative research.

* Received April 3, 2024; Revised April 20, 2024; Accepted April 27, 2024

The sample used in the research was graduate students who completed a master's degree (Plan A) at Prince of Songkla University. Pattani Campus During the academic year 2015 - 2020, a total of 100 people. Using a multi-stage sampling method. The researcher collected the data by himself. By using a questionnaire on factors that affect graduate students' thesis success. Prince of Songkla University Pattani Campus In the form of an online questionnaire (Google form), then come and select the complete questionnaire. Statistics used in the analysis include comparison of means (t - test), and analysis of variance (Anova). The results of the study revealed that: 1) The students have the level of success in conducting graduate thesis at the high level ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = 0.61). 2) Students residing in three provinces and reside in other provinces. There is a significant difference in the success of theses at the .05 and 3) Students belonging to different faculties. There is no significant difference in the success of theses.

Keywords: The Success of the Thesis, Graduate Studies, Three Southern Border Provinces

บทนำ

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี โดยมีเป้าหมายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความเชี่ยวชาญ และชำนาญในสาขาวิชาที่ศึกษา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มีลักษณะมุ่งเน้น ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความเชี่ยวชาญทางด้านการค้นคว้า หากความรู้ใหม่ ๆ และนำเสนอกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบของการทำวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ โดยนักศึกษาจะต้องมีการศึกษา แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ต้องรู้จักการคิดอย่างมีหลักการ และมีเหตุผล ทำการวิจัยเพื่อเพิ่มความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ เพื่อให้สามารถตอบคำถามหรือข้อข้องใจต่าง ๆ ได้ ดังนั้น ความสำเร็จของการจัดการศึกษาในระดับนี้ นอกจากจะวัดจากความรู้ความสามารถของผู้เรียนแล้ว ยังวัดได้จากคุณภาพวิทยานิพนธ์ของผู้เรียนอีกด้วย เพราะงานวิจัยเหล่านี้นับเป็นจุดเริ่มต้น อันสำคัญในการสร้างนักวิจัยของประเทศ (วันวิสาข์ แก้วสมบุญ, 2557)

วิทยานิพนธ์ เป็นเหมือนเครื่องพิสูจน์หรือยืนยันว่าผู้เรียนมีคุณสมบัติ และมีความรู้ความสามารถเพียงใด ในสาขาที่เรียน การทำวิทยานิพนธ์นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญสำหรับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจากผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้จากที่เรียนมาทั้งหมดในการค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มีแบบแผนชัดเจน มีการประมวลผลเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ รวมถึงจะต้องได้รับการรับรองจากงานวิจัยต่าง ๆ ถือเป็นขั้นตอนที่ยากที่สุดในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักศึกษาจำนวนมากในทุกสถาบันที่ใช้เวลาศึกษานานกว่าที่หลักสูตรกำหนด เนื่องจากทำวิทยานิพนธ์ไม่สำเร็จ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษาทั้งต่อตนเองและส่วนรวม ได้แก่ การสูญเสียทั้งเวลา งบประมาณ ทรัพยากร กำลังแรงงานของเจ้าหน้าที่และอาจารย์ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของหลักสูตรและสถาบันที่สังคมภายนอกมองว่าขาดคุณภาพ ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนทางการศึกษา รวมถึงการไม่สามารถผลิตกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีจำนวนนักศึกษาตกค้างสะสมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นั้นเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระบบของมหาวิทยาลัย ทั้งในแง่ของการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา ในแง่ของภาระงานในการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ ในแง่ของการใช้เวลาและค่าใช้จ่ายของนักศึกษาและที่สำคัญปัญหานี้อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของวิทยานิพนธ์ที่ทำด้วย (ทรงธรรม ธีระกุล, 2547); (ทัศนศิริพันธ์ สว่างบุญ และรัชนิวรรณ ตั้งภักดี, 2561) แต่จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในทุกสถาบันที่มีจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหานักศึกษาใช้เวลาศึกษานานกว่าที่หลักสูตรกำหนด เช่น งานวิจัยของ

ธิดาพร ประทุมวิ ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ด้านความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา ด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์จำแนกตามเพศ และอาชีพแตกต่างกัน มีปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ที่มีอายุ สาขาวิชา และประเภทการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์แตกต่างกัน มีปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในด้านการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง (ธิดาพร ประทุมวิ, 2553) นอกจากนี้ ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ และชญญา อภิपालกุล ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นปัจจัยที่มีปัญหามากทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์และด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ และแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ควรปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องใช้เนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ทันสมัยและสอดคล้องกับปัญหาความเป็นจริง ควรเพิ่มฐานข้อมูลวารสารออนไลน์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ที่ถูกลิขสิทธิ์ให้เพียงพอกับความต้องการควรมีกรอบเวลาในการเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาเร่งทำงานตามแผนการศึกษา กรรมการบริหารหลักสูตรควรจัดกลไกให้คำปรึกษาและติดตามผลงานของนักศึกษา มีการจัดระบบการกระตุ้น ความก้าวหน้าในการศึกษาค้นคว้าอย่างเคร่งครัด มหาวิทยาลัยควรเพิ่มช่องทางให้นักศึกษาได้นำเสนองานวิทยานิพนธ์ เป็นเวทีนำเสนอเพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการนำเสนอผลงานต่อสาธารณะ (ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์และชญญา อภิपालกุล, 2555) ซึ่งการศึกษาของ ทศน์ศิริินทร์ สว่างบุญ และรัชนิวรรธ ตั้งภักดี ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ในภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .54) โดยที่นิสิตปริญญาเอกมีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = .31) ส่วนนิสิตปริญญาโทมีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .58) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของนิสิต รองลงมา คือ ความรู้และทักษะการทำวิจัยของนิสิต และอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับต่ำ ($r = 0.297$, 0.254 และ 0.243 ตามลำดับ) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า คุณลักษณะของนิสิตส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ทศน์ศิริินทร์ สว่างบุญ และรัชนิวรรธ ตั้งภักดี, 2561)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ดำเนินการสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2522 โดยเปิดรับนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาเคมีศึกษาเป็นสาขาวิชาแรกและได้จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2523 มีฐานะเป็นคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัย โดยมีภาระกิจหลัก คือ ประสานงานในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา รักษามาตรฐานการศึกษาและประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการค้นคว้าวิจัย และเป็นหน่วยงานกลางในการรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคล เข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ปัจจุบันบัณฑิตวิทยาลัย มีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 172 หลักสูตร (บัณฑิตวิทยาลัย, 2556) โดยระบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2556 ได้กำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาไว้หมวด 8 ว่านักศึกษาจะต้องสอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรและได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ย

สะสมของรายวิชาตามหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 3.00 ผ่านการสอบวัดความรู้ภาษาต่างประเทศตามที่บัณฑิตวิทยาลัย กำหนดแล้ว ต้องผ่านการสอบปากเปล่า และผ่านกระบวนการนำเสนอวิทยานิพนธ์ และได้รับการตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการ จึงจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา (บัณฑิตศึกษา, 2556) ปัจจุบันมีนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา จำนวน 555 คน แบ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 117 คน และนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 438 คน (งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา, 2564) แต่จากสถิติผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า มีผู้สำเร็จการศึกษา ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดเป็นจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนผู้เข้ารับการศึกษาในแต่ละปี ส่วนใหญ่ยังคงอยู่ เนื่องจากอยู่ในขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น

จากความสำคัญทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้น และจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทที่ลงทะเบียนเรียนแผน ก (ทำวิทยานิพนธ์) เท่านั้น ในบริบทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และเปรียบเทียบความสำเร็จ ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เมื่อจำแนก ตามตัวแปรที่พหุอาศัย และคณะที่สังกัดเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษาของนักศึกษารุ่นต่อไป เป็นแนวทางในการส่งเสริมความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และวางแผนพัฒนา งานที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามตัวแปรที่พหุอาศัย และคณะที่สังกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยการดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (แผน ก) ระหว่างปีการศึกษา 2558 - 2563 จำนวน 418 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (แผน ก) ระหว่างปีการศึกษา 2558 - 2563 จำนวน 100 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistate random sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มจากหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มจากสาขาที่สำเร็จการศึกษา

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างจะกระจายตามสัดส่วนให้ได้ครอบคลุมทุกสาขาที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ซึ่งได้ปรับปรุงมาจากงานวิจัยของทัศนศิริพันธ์ สว่างบุญ และรัชนิวรรณ ตั้งภักดี ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้ตอบ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยทำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.976 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และข้อเสนอแนะกลยุทธ์ในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ จำนวน 2 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล (วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการขอข้อมูลการติดต่อผู้สำเร็จการศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และแจกแบบสอบถามไปยังนักศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google form) จากนั้นทำการคัดเลือกเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปตรวจให้คะแนน และเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. สถิติบรรยาย โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสำเร็จในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) ความสำเร็จในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามตัวแปรที่พหุภาคัย และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Anova) ความสำเร็จในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามตัวแปรอิสระที่สังกัด

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี แสดงผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความสำเร็จในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ตัวแปร	Mean	S.D.	ระดับ
1. ระยะเวลา	3.94	0.96	มาก
2. ระดับคุณภาพ	3.76	0.78	มาก
3. การเผยแพร่	2.75	1.34	ปานกลาง
รวม	3.48	0.61	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามีระดับความสำเร็จโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปรพบว่า ตัวแปรระยะเวลา และตัวแปรระดับคุณภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และ 3.76 ตามลำดับ และตัวแปรการเผยแพร่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามตัวแปรที่พหุภาคัย และคณะที่สังกัด แสดงผลตามตารางที่ 2 และ 3 ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสำเร็จในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามตัวแปรที่พหุภาคัย

ความสำเร็จ	Mean	S.D.	df	t - test	p - values
1. ระยะเวลา					
พหุภาคัยในสามจังหวัด	3.86	0.98	98	2.003	.048
จังหวัดอื่น ๆ	4.38	0.72			

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสำเร็จในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามตัวแปรที่พักอาศัย (ต่อ)

ความสำเร็จ	Mean	S.D.	df	T - test	p - values
2. ระดับคุณภาพ					
พักอาศัยในสามจังหวัด จังหวัดอื่น ๆ	3.65 4.31	0.75 0.74	98	3.236	.002
3. การเผยแพร่					
พักอาศัยในสามจังหวัด จังหวัดอื่น ๆ	2.76 2.69	1.33 1.45	98	0.202	.840
ภาพรวม					
พักอาศัยในสามจังหวัด จังหวัดอื่น ๆ	3.42 3.79	0.62 0.45	98	2.254	0.026

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในสามจังหวัด และพักอาศัยอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านระยะเวลา และด้านระดับคุณภาพ มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านการเผยแพร่ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ตามตัวแปรคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p - value
1. ระยะเวลา					
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	2.713	3	.904		
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	88.927	96	.926		
ความแปรปรวนรวม	91.640	99		.976	.405
2. ระดับคุณภาพ					
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	1.408	3	.469		
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	58.832	96	.613		
ความแปรปรวนรวม	60.240	99		.766	.516
แหล่งความแปรปรวน					
3. การเผยแพร่					
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	6.762	3	2.254		
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	171.988	96	1.792	1.258	.293
ความแปรปรวนรวม	178.750	99			
ภาพรวม 3 ด้าน					
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	1.895	3	.632		
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	34.855	96	.363	1.740	.164
ความแปรปรวนรวม	36.750	99			

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาสังกัดคณะแตกต่างกันโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปร พบว่า ตัวแปรระยะเวลา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.96) และตัวแปรระดับคุณภาพ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.78) อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เปิดการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษามาเป็นเวลา 40 กว่าปี ได้มีขยายงานด้านบัณฑิตศึกษามาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับปริญญาโท และปริญญาเอกเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องตามเกณฑ์ และมาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมได้ว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในสังคม ในการทำวิทยานิพนธ์นักศึกษาจะต้องมีการวางแผนและจัดสรรเวลาที่ดี มีความพยายามอุทิศเวลาให้อย่างต่อเนื่อง ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับ ธิตาพร ประทุมวิ ที่กล่าวว่า การเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในความสนใจของนักศึกษาจะช่วยเป็นแรงจูงใจและผลักดันให้สามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ได้แล้วเสร็จด้วยดี (ธิตาพร ประทุมวิ, 2553) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวัฒน์ โรจนวุฒิธรรม ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตรกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สำเร็จการศึกษาล่าช้า พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นด้านปัจจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แตกต่างกัน (ญัฐวัฒน์ โรจนวุฒิธรรม, 2564) แต่การทำวิจัยเพียงอย่างเดียวไม่ได้เป็นเครื่องการันตีว่า นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษา มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ หากแต่ต้องมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยต่อสาธารณชน จากผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในด้าน การเผยแพร่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 1.34) เนื่องจากคะแนนความสำเร็จของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 - 4 คะแนน กล่าวคือ การเผยแพร่ส่วนใหญ่ เผยแพร่ทางวารสารระดับชาติ TCI กลุ่ม 1 ไปจนถึงเผยแพร่ทางงานประชุมระดับชาติ ส่วนการเผยแพร่ทางวารสารนานาชาติยังน้อยมาก เนื่องจากการเผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาตินั้นค่อนข้างยาก ประเด็นวิจัยจะต้องเป็นที่น่าสนใจ มีจุดเด่น ผลงานวิจัยจะต้องได้รับการยอมรับ ผ่านการพิจารณาคุณภาพงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน และอาจมีค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่ มีต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น จากข้อจำกัดดังกล่าวทำให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่เลือกการเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารระดับชาติ หรือเผยแพร่ในการประชุมวิชาการระดับชาติ หรือนานาชาติเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์เป็นปัจจัยที่เป็นปัญหามาก เนื่องจากนักศึกษาขาดความรู้ ขาดทักษะในการเขียนบทความ การนำเสนอผลงาน โดยเฉพาะการนำเสนอผลงานเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งยังขาดแหล่งที่นำเสนอผลงาน และนักศึกษาไม่เสนอผลการวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะ จึงทำให้การเขียนและเสนอไม่ตรงประเด็น (ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์และชญญา อภิบาลกุล, 2555)

2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในสามจังหวัด และพักอาศัยอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ มีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับจังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ทำให้นักศึกษาที่อาศัยอยู่ในสามจังหวัดนี้ใช้เวลาในการเดินทางมาพบอาจารย์ที่ปรึกษา หรือค้นคว้างานวิจัยที่ห้องสมุดได้สะดวกกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่ใน

จังหวัดอื่น สอดคล้องกับ ชลกลม สนองคุณ ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พบว่า ประเภทการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในภาคพิเศษจะใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์น้อยกว่ากลุ่มที่ศึกษาในภาคปกติ ซึ่งในการศึกษาของภาคพิเศษได้จัดให้มีการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อนด้วย รวมทั้งในปัจจุบันทางมหาวิทยาลัยได้ให้นักศึกษาภาคพิเศษ ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 2 ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ทำให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์มากกว่านักศึกษาที่ศึกษาในภาคการศึกษาปกติ (ชลกลม สนองคุณ, 2548)

3. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สังกัดคณะแตกต่างกัน มีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกคณะ เป็นการจัดการศึกษาภายใต้บัณฑิตวิทยาลัยมีแนวปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์ที่ชัดเจน หากนักศึกษาดำเนินตามขั้นตอนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ก็จะสามารถประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ สอดคล้องกับทรงธรรม ธีระกุล ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณที่เรียนในหลักสูตรการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ไม่แตกต่างกัน เพราะมหาวิทยาลัยได้กำหนดระเบียบข้อบังคับ รวมทั้งกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์เช่นเดียวกันทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนิสิตหลักสูตรใดก็ตาม (ทรงธรรม ธีระกุล, 2547) ทศนศิรินทร์ สว่างบุญ และรัชชวีวรรณ ตั้งภักดี ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิตเป็นปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากคุณลักษณะต่าง ๆ ของนิสิตไม่ว่าจะเป็นความตั้งใจ ความเชื่อมั่น ความรับผิดชอบของตัวนิสิตเอง ส่งผลต่อการวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ที่ดี โดยไม่ต้องได้รับการสนับสนุนจากแหล่งอื่น ๆ ก็สามารถบรรลุความสำเร็จได้ (ทศนศิรินทร์ สว่างบุญ และรัชชวีวรรณ ตั้งภักดี, 2561) และสอดคล้องกับปณิษฐา มาเชค ที่ได้ศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ตัวแปรด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการสำเร็จการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรมีเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอน กระบวนการรายวิชา สัดส่วนของเนื้อหาวิชาระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เป็นไปตามเกณฑ์ของมาตรฐานความรู้ นอกจากนี้ทางภาควิชาได้มีการปรับหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ทำให้หลักสูตรมีความทันสมัย และนิสิตสามารถนำไปใช้ได้จริง และทางมหาวิทยาลัยควรออกระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับหรือกฎระเบียบที่เข้มงวดกับนักศึกษาให้มากขึ้นเพื่อให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดไม่มีการพ้นสภาพและก่อให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษาต่อไป (ปณิษฐา มาเชค, 2565)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสามารถเป็นสารสนเทศให้กับหลักสูตร ภาควิชา คณะ และบัณฑิตวิทยาลัยในวางแผนการกำกับ ดูแล ปรับปรุงการทำงานในด้านต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาต่อไป ทั้งนี้ควรส่งเสริมการเผยแพร่การวิจัยของนักศึกษา ให้สามารถตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติมากขึ้น และควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์จากผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการเกี่ยวกับการวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา. (2564). สถิติผู้สำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี. เรียกใช้เมื่อ 20 กันยายน 2564 จาก <http://regist.pn.psu.ac.th/main/stat.php>.
- ชลกลม สนองคุณ. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ณัฐวัฒน์ โรจนภูมิธรรม. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. ใน รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ . วารสารการจัดการเรียนรู้ การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน, 53(1), 431-440.
- ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์และชญญา อภิบาลกุล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 5(3), 17-27.
- ทรงธรรม อีระกุล. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมิน. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ และรัชนีวรรณ ตั้งภักดี. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 12(1), 50-60.
- ธิดาพร ประทุมวี. (2553). ปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บัณฑิตวิทยาลัย. (2556). ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัย.
- ปณิษฐา มาเชค. (2565). โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. HDR Journal, 13(1), 8-28.
- วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์. (2557). ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้าของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมิน. มหาวิทยาลัยทักษิณ.